

**YABANCI ÖĞRENCİLERİN TEMEL DİL BECERİLERİNİ ÖĞRENİRKEN KARŞILATIKLARI SORUNLAR:
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ (KONDİL) ÖRNEĞİ**
**FOREIGN STUDENTS' FOUR BASIC LANGUAGE SKILLS LEARNING COMPARISONS: NECMETTİN
ERBAKAN UNIVERSITY (KONDİL) SAMPLE**

Mehmet KAHRAMAN*

Öz

Dil öğretimi konusunda ülkemizde sürdürülen tartışmalar daha çok Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yöntem, materyal, öğrenci yeterlikleri ile temel dil becerileri üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Sahada yapılan çalışmalar, yabancılara Türkçe öğretiminin girdi ve çıktılarının nitelik ve nicelik yönünden yeterliliğinin gündeme getirilmesi ve Türkçe öğretimi süreçlerinde dilsel kazanımlar, yeterlikler ve içerik açısından bilimsel çalışmalara yeterince konu olmamıştır. Bu çalışmada yabancılara Türkçe öğretiminde eğitim ortamına, dilbilgisi, okuma, dinleme, konuşma, yazma beceri alanlarına yönelik yeterlilikleri kapsayacak şekilde araştırma yapılmıştır. Bu çalışmada Türkçe öğrenen dil kullanıcılarının görüşleri üzerinden yabancılara Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunların tespiti ve çözümlerine katkı sağlamak hedeflenmiştir. Anket verileri SPSS programıyla incelenmiş; görüşme yöntemiyle toplanan veriler tematik ve en sıklık sınıflandırma tekniğiyle gruplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dil Öğretimi, Öğrenme-Öğretme, Yeterlik, Temel Dil Becerileri.

Abstract

The ongoing debate on language teaching in our country seems to focus more on methods, materials, student competences and basic language skills in teaching Turkish as a foreign language. The work done in the field, the qualitative and quantitative sufficiency of the inputs and outputs of foreign language teaching, and the linguistic gains, competences and content in the Turkish teaching process have not been enough subjects for scientific studies. In this study, research was conducted in the field of teaching Turkish for foreigners, including competences for grammar, reading, listening, speaking, writing skills. In this research, it is aimed to contribute to the determination and solution of the problems encountered in teaching Turkish to foreigners through the opinions of language users who learn Turkish. Survey data were analyzed by SPSS program; The data gathered by the interview method are grouped by the thematic and frequency classification technique.

Keywords: Language Teaching, Learning-Teaching, Competence, Basic Language Skills.

1. Giriş

Tarihin her döneminde bilim, sanat, edebiyat ve iletişim dili olma özelliği gösteren Türkçe, başka dil ve kültürlerle hep içiçe olmuş, alıcı dil olduğu kadar verici dil olarak da kendinden söz ettirmiştir(Karaağaç, 1997:499). Uzun bir tarihi geçmişe sahip olan Türkler, temas içinde olduğu toplumların dillerini öğrenme gayreti içinde olduğu gibi, kendi dilini de başka milletlere öğretme gayreti içinde olmuştur.

Türkçenin öğretimi konusunda, Türk dilinin ilk dönemlerine ait somut veriler bulunmamakla birlikte Orhun Yazıtları ile Uygur dönemine ait kaynaklarda Türkçenin yabancılar tarafından öğrenildiğine dair bazı ipuçları elde edilebilir. Ancak istemli bir Türkçe öğretiminin yapıldığını gösteren kesin bir bilgi ve belge mevcut değildir (Ağar, 2004: 1).Türk dilinin yabancı dil olarak öğretiminin tarihini Divan-ı Lügati-t Türk'ün Araplara Türkçe öğretmek için kaleme alındığı tarihi esas alırsak, bin yıldan uzun bir süredir bilinçli bir Türkçe öğretimi yapıldığını söyleyebiliriz. XX. Yy.dan itibaren ulusal ve uluslararası ilişkilerin hızlanması ve kitle iletişimin artması, dil öğrenme ve öğretme konusunda köklü değişimlere yol açmıştır. Özellikle Türk cumhuriyetlerinin 1990'ların başında kurulmasıyla Orta Asya ve Balkanlardaki ülkeler ile geliştirilen ilişkiler sonucunda Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi konusu çok büyük bir önem kazanmıştır(Özyürek, 2009:1823).

Günümüzde Yabancı Dil Olarak Türkçe öğretim faaliyetleri yurt içi ve yurt dışında çeşitli aşamalarda enstitüler, kültür merkezleri, özel kurslar, Türkoloji bölümleri ile üniversitelere bağlı olarak kurulan

* Dr. Öğretim Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Beşeri Bilimler Fakültesi, Dilbilim Bölümü, mkahraman@konya.edu.tr

DİLMER/TÖMER'ler tafından yapılmaktadır. 2009 yılında TİKA'dan Türkçe öğretim bayrağını devralan ve dünyanın çeşitli ülkelerinde merkezleri bulunan Yunus Emre Enstitüsü'nün açtığı Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri, Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesine yeni bir ivme katmış ve bu alanda önemli bir kurumsal eksikliği de gidermiş durumdadır. Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri, "Avrupa Birliği Ortak Dil Programı"na uygun olarak yabancılara Türkçe öğretimi gerçekleştirmektedir (Alyılmaz, 2010; Er, Biçer ve Bozkırlı, 2012).

Genel olarak dil öğretimi, anadil öğretimi ve yabancı dil öğretimi olmak üzere iki ana başlıkta ele alınıp incelendiği görülür. Yabancı dil öğretimi ise ikinci dil veya yabancı dil, yabancılara Türkçe öğretimi olmak üzere çeşitli düzeylerde gerçekleştirilir. Dil, birey ve toplumlar arası ilişki kurmayı sağlayan en temel iletişim aracıdır. Bireylerin dilsel yerlerliklerini geliştirmek ve iletişim becerilerini yükseltmek dil öğretiminin temel amaçları arasında yer almaktadır (Ungan, 2007:462). Bireyler farklı topluluklarla anlaşabilmek için yabancı bir dilin konuşma, yazma, okuma ve dinleme becerilerini en iyi şekilde öğrenmesi gerekir. Herhangi bir dilde yeterli olma durumu; bireyin anlama ve anlatmaya dayalı temel beceriler denilen dört temel dil etkinliğini kullanabilmesiyle değerlendirilir (Güneş, 2013; Karatay, 2011; Lüle Mert, 2014; Şahin, 2009).

Dil öğretimi, öğrenme ve öğretme süreçleri içinde çeşitli yeterlik ve beceri alanlarını kapsayan çok boyutlu bir olgudur. Bu olgunun çağdaş dil öğretimi yöntemleri ile gerçekleştirilmesi gerekir. Yurt içi ve dışında çeşitli merkezlerde Türkçe öğretimi yapılırken birtakım sorunların ortaya çıkması doğal karşılanmalıdır. Sahada yapılmış olan araştırmalarda plan, program, yöntem, meteryal eksikleri, dil kullanımına bağlı dilbilgisel yanlış ve eksikliklere dikkat çekilmekte ve karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri üzerinde etraflıca durulmaktadır (Açık, 2008; Alyılmaz, 2010; Arslan ve Adem, 2010; Candaş Karababa, 2009; Derman, 2010; İşcan, 2011; Kara, 2011; Öksüz, 2011; Özbay, 2010; Özdemir 2012; Özyürek, 2009; Ünlü, 2011; Er, Biçer ve Bozkırlı, 2012; Boylu, 2014; Yücer, 2011).

Yukarıda söz edilen konular dışında, son zamanlarda araştırmacıların tematik çalışmalara ağırlık verdiği görülmektedir. Bu bağlamda araştırmacıların ağırlıklı olarak yazım yanlışlarına eğildikleri görülür (Nurlu ve Kutlu, 2015; Şahin, 2013; Şengül, 2015; Tiryaki, 2013; Tuncel, 2013; Yağcı, 2017; Yılmaz, 2015). Ayrıca yabancılar için hazırlanan Türkçe öğretimi programlarının öğrencilerin ana diline, yaşına, eğitim düzeyine ve kültürüne göre hazırlanmadığı, ayrıca Türkçe öğretim materyallerinin içerik, dizayn ve kalite yönünden çağın koşullarının gerisinde kaldığı noktasında eleştirilerin de yapıldığı unutulmamalıdır (Durmuş, 2013:213-223).

Türk dilinin yabancı veya ana dili olarak öğretimi üzerine yapılan araştırmalarda temel dil becerileri konusunu ele alan çeşitli çalışmalar mevcuttur. Yabancılara Türkçe öğretimi konusunda, Açık (2008:598)'ın TÖMER'de yapmış olduğu ankete göre öğrenciler, dil becerilerinden ilk sırada % 40'lık bir oranla yazma becerisini, ikinci sırada % 33'lük bir oranla konuşma becerisini, üçüncü sırada % 17'lik oranla dinleme becerisini en fazla sorun yaşadıkları beceriler olarak işaret etmişlerdir.

Dil öğretiminde ihtiyaç algılarına yönelik çalışmalarda Lüle Mert (2013:23), Boylu ve Işık (2017:452), Türkçeyi ana dili ya da yabancı dil olarak öğretecek öğretmen adaylarının dört temel dil becerisine yönelik algılarını belirlemek için yaptığı çalışmada, dört temel dil becerisinin öncelikle 'iletişim ögesi' olarak algılanması gerektiği üzerinde durmuştur. Yıldız (2015:431), Avrupalı öğrencilerin dil becerilerine yönelik dil ihtiyaçları yönünden en çok konuşma becerisini geliştirmeyi istedikleri ifade edilmiş ve çalışmanın sonuç kısmında öğrenci algılarına göre ilk sırada konuşma becerisini, ikinci sırada dinleme becerisi, üçüncü sırada okuma ve yazma becerileri olarak sıralandığı belirtilmiştir. Yıldızla benzer görüşlere ulaşan Karababa ve Karagül (2013:274) Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerle yürüttüğü ihtiyaç analizi çalışmasında öğrenci algılarına göre en çok geliştirilmek istenen dil becerisinin ilk iki sırasını konuşma ve dinleme becerileri, üç ve dördüncü sırayı yazma ve okuma becerilerinin aldığı görülmektedir. Diğer taraftan Yılmaz (2014:131-132) ve Yıldız (2015:432) araştırmalarında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerle yaptıkları ihtiyaç analizi çalışmalarında katılımcıların bütün dil becerilerinin geliştirilmesi konusunu önemli görmekle beraber en çok ihtiyaç duyulan dil becerisinin konuşma olduğu, konuşma becerisinden sonra okuma, yazma ve dinleme becerilerinin geliştirilmesi hususunun öne çıktığı görülmüştür.

Genel olarak dil öğretimini verimli kılmak ve öğrenci motivasyonunu yüksek tutmak için mümkün olduğunca dil öğretimi için gerekli tüm uyarıcıları kullanmak şarttır. Bu manada işitsel-görsel yöntem öğrencileri aktif tutacak ve sınıf içi performansını yükseltecek biçimde düzenlenebilir. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi sürecinde kullanılacak görsel ve işitsel araçlar öğrencilerin duyularını harekete geçirerek dil öğretiminin daha etkin ve daha kalıcı yapılmasını sağlayabilir (Arslan ve Adem, 2010:66-68). Öğreticiler, dil

öğretimi sırasında sınıf ortamına, işlenen konuya ve öğrenci ihtiyaçlarına göre farklı yöntemler belirleyebilir. Bu yöntem, dil öğrenen bireylere günlük konuşmaları deneyimleme, dilsel birikimi kullanma ve edinilen dili günlük hayatta aktif kullanabilme imkanı sağlamalıdır.

Dil öğretiminde temel beceri alanları anlama, anlatma becerileri olmak üzere iki ana başlıkta ele alınabilir. Anlama, bireyin başkalarına ait duygu, düşünce, gözlem, izlenim ve deneyimleriyle ilgili sözlü veya yazılı ifadeleri anlamaya yönelik becerileri kapsar; anlatma, bireyin kendi düşünce, gözlem, izlenim ve deneyimleriyle ilgili sözlü veya yazılı olarak ifade etme durumuna yönelik becerileri kapsamaktadır (Demirel ve Şahin, 2006:193-201). Anlatma becerilerinden konuşma ve yazma, anlatım yetisine yönelik bilişsel beceriler olarak görülürken kaynaklarda 'üretken/verici' beceriler olarak nitelendirilmektedir. Anlama becerilerinden dinleme ve okuma ise bireyin algılama, anlama ve anlamlandırma gücüne yönelik algısal beceriler olarak geleneksel tanımı ile kaynaklarda 'edilgen/alıcı' beceriler olarak ifade edilmektedir. Herhangi bir dilde yeterliliğin bireyin anlama ve anlatma dil becerilerini etkili kullanabilme düzeyi ile değerlendirilirken, dört temel dil becerisinin istendik davranış olarak edinilmesi ve geliştirilmesi Türkçenin eğitimi ve öğretimi sürecinin öncelikli amaçları arasında sayılmaktadır (Lüle Mert, 2013:24). Dil kullanımında bireyin dilsel ve dilbilgesel beceri alanlarında yeterli olma durumu, dilbilgisel unsurları bilme, anlama, yorumlayabilme, aynı zamanda bireyin dil kullanımında dört temel beceri alanlarına ait dinleme ve okuma, konuşma ve yazma beceri alanlarında da yetkin olma durumu olarak nitelendirilebilir (Karataş, 2011: 21).

Avrupa'da siyasî, sosyal ve ekonomik gelişmelere paralel olarak dil öğreniminde de önemli değişimler olmuştur. Avrupa Birliği içinde birlikte yaşam ve serbest dolaşım, dil öğrenme olayının sadece okulda değil okul dışında birden fazla dilin öğrenilmesine zemin hazırlamıştır. Avrupa Konseyi Yabancı Dil Öğretimi Ortak Çerçeve Metni bağlamında Avrupa dil politikası oluşturulmuştur. Avrupa vatandaşlığı bağlamında Avrupada dil öğrenimi için Avrupa dil portföyü ve Avrupa dil ölçeği geliştirilmiştir. Avrupa dil ölçeği, anlama: dinleme, okuma; sözlü anlatım: konuşma (konuşarak karşılıklı iletişim, konuşabilme becerisi ve üretimi) yazılı anlatım: yazma, dilbilgisi olmak üzere beş dil becerisi esasına dayandırılmıştır (Yüce, 2005:427). Avrupa Konseyi Yabancı Dil Öğretimi Ortak Çerçeve Metni'nde temel, orta ve yüksek olmak üzere üç ana düzeyde sınıflama yapılmaktadır. Bu düzeylere bakıldığında bunların temel (bağımlı kullanıcı), orta (bağımsız kullanıcı) ve yüksek (yeterli kullanıcı) olarak üç bölüme ayrıldığı görülür (Kara, 2011:161). Şimdi bunların Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metni bağlamında B1, B2 dil düzeylerinin kapsadığı yeterlikleri görelim:

'B1, dilin açık ve net kullanıldığı yazıların ana fikrini anlayabilir. İlgili alan ile ilgili zor metinleri de anlayabilir. Basit ama birbirleriyle bağlantılı tümceler kurabilir. Yolculuklarda ortaya çıkabilecek sorunların üstesinden gelebilir. Yaşadığı olaylar hakkında bilgiler verebilir.

B2 Karmaşık metinlerin ana fikrini anlayabilir. Alanıyla ilgili terimleri bilir ve bu terimlerden yararlanarak görüşmeler yapabilir. Kendini akıcı ve hızlı şekilde ifade edebilir. Öğrendiği dili ana dili kullananlarla fazla zorlanmadan kullanabilir. Bir konu hakkında açık ve ayrıntılı bilgi verebilir. Güncel bir soruyu cevaplayabilir, olumlu ve olumsuz yönleriyle bilgileri verebilir (MEB Çeviri Komisyonu, 2009: 22, 31)'

Yukarıda izah edilen Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metnine göre hedef dilin seviyelerine göre belirlenmiş olan dört temel beceri alanının B1, B2 seviyelerine göre kazanımları verilmiştir. Yabancılar Türkçe Öğretimi daha kolay, daha etkili ve daha düzenli hâle getirmek için alanyazındaki birikimin değerlendirilmesi çok büyük önem arz etmektedir. Dil öğretimi, iki temel beceri üzerine kurulmuş olup dört alt beceriyi kapsamaktadır. Anlama ve anlatma becerileri bireyin dilsel gelişimini gösteren temel aşamalar olarak nitelenebilir. Bu aşamalar karmaşık dilsel, dilbilgisel ve uygulamalı öğrenme süreçlerini kapsar. Bu sebeple temel seviyeden itibaren dilin doğru öğretilmesi için uygulamalı öğrenme süreçleri içinde bütün bu karmaşık yapıları içinde barındıran dört temel beceri alanının gerektirdiği yeterlikler etkin biçimde öğretilmesi gerekir (MEB Çeviri komisyonu, 2009: 102-140).

Yabancılar Türkçe öğretimi çok ciddi emek, çaba ve takip gerektiren uzun soluklu bir öğrenme ve öğretme sürecini kapsamaktadır. Bu süreçte öğrencilerin karşısına çeşitli sorunların çıkması olası beklendi durumlar olarak görülmelidir (Tiryaki, 2004:191; Nurlu ve Kutlu, 2015:80-81). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi süreçleri öğrencilere istendik davranış olarak dil yeterliklerini öğretmek ve tüm beceri alanlarının girdi ve çıktılarını içselleştirecek şekilde çalışma yürütmeyi zorunlu kılar. Dil öğretiminde, öğrenilen hedef dilin etkin biçimde kullanılabilmesi, dil edinimi sürecindeki kazanımların ve tüm becerilerin denetlenmesine bağlıdır. Bu bağlamda çalışmamızda bireylerin dil edinme sürecinde, temel dil becerileri alanlarında karşılaştıkları

problemleri tespitiye yönelik nicel ve nitel verileri değerlendirecek bir anket ve görüşme tekniği uygulaması planlanmış; çalışmada eğitim ortamı, dilbilgisi ğretimi, okuma, dinleme, yazma, konuşma becerilerin girdi ve çıktılarını yansıtan dzeysel yeterliklerin öğrenciler tarafından nasıl anlaşıldığını görmek için bu anket çalışması yapılmıştır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı Avrupa Dilleri Ortak ereve Metnine Göre Necmettin Erbakan niversitesi'nde (Kondil) okuyan yabancı ğrencilerin Türkçe öğrenirken karılatıkları eğitim ortamı, dilbilgisi ğretimi ile dört temel dil becerisi edinimin sürecinde karılatıkları sorunları tespit etmek ve de bu sorunlara çözüm nerileri sunmaktır. Bu bağlamda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Necmettin Erbakan niversitesi'nde öğrenim gören yabancı ğrencilerin Türkçe öğrenirken karılatıkları ders ve sınıf ortamıyla ilgili sorunlar neler?

2. Necmettin Erbakan niversitesi'nde dil öğrenen yabancı öğrencilerin karılatıkları dilbilgisi beceri alanıyla ilgili sorunlar neler?

3. Necmettin Erbakan niversitesi'nde dil öğrenen yabancı ğrencilerin Türkçe öğrenirken karılatıkları temel dil beceri alanlarıyla ilgili sorunlar neler?

1.2. Çalışmanın Sınırlılıkları

Çalışma evreni Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen sadece bir üniversitedeki 80/7 ğrenci ile sınırlı olduğundan bulguların benzer ortamlara genellenebilme düzeyi sınırlıdır. Ayrıca çalışmada veri toplama araçlarından anket ve görüşme tekniği dışında kalan veri toplama araçlarından yararlanılmamıtır. Bunun yanısıra çalışmada diğer niversite ve kurslarda Türkçe ğrenen öğrencilerin görüşlerine bavurulmamı olması çalışma sonuçlarının gruplar arası karılatırmalar yoluyla gruplar arası görüş ve beklentiler arasında kıyaslamalar yapılmasını imkansız kılmaktadır. Başka bir çalışmayla söz edilen grupların görüşleri de alınarak bu araştırmanın sonuçları ile karılatırılmasının Türkçe ğrenen yabancı öğrencilerin karılatığı sorunların daha ayrıntılı biçimde belirlenmesine ve çözümler nerilmesine imkan sağlayacağı düşünülmektedir.

2. Araştırmanın Yöntemi

Bu bölümde, araştırmanın modeli, çalışma evreni ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin çözümlenmesi, yorumlanması yer almaktadır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada betimsel modelde nicel ve nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın birinci kısmında, anket modeli kullanılmıştır. Bu modele göre, 2016-2017 ğretim yılında Necmettin Erbakan Üniversitesi Dil ğretim ve Uygulama Merkezi(Kondil)'de öğrenim gören ğrencilerin Türkçe öğrenirken sınıf ortamı ve dilbilgisi beceri alanlarında karılatıkları sorunlar ile dört temel dil becerisini kazanırken karılatıkları sorunları tespit etmek ve dil öğrenme durumlarını saptamaya yönelik (Karasar,1998:34), değişkenler (katılımcıların cinsiyet ve ya) arası ilişkiyi, değişkenlerin dağılımını ve bu dağılımı belirleyici istatistikler ortaya koymaya (Arseven, 2001:24) alıılmıtır. Ayrıca araştırmanın ikinci kısmında nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, olguların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir. Nitel araştırmalar, araştırma yapılan ya da yapılması planlanan kişilerin sahip oldukları deneyimlerinden doğan anlamların sistematik olarak incelenebilmesinde tercih edilen bir yaklaşımdır (Yıldırım ve Simsek, 2008: 39; Ekiz, 2003).

2.2. Çalışma Evreni ve rnekleme

Bu çalışmanın evreni, 2016-2017 yıllarında Necmettin Erbakan Üniversitesi Dil ğretim ve Uygulama Merkezi(Kondil) de öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Bu çalışmanın birinci kısmında gerek duyulan bilgilerin toplanması için örnekleme grubu Necmettin Erbakan Üniversitesi Dil ğretim ve Uygulama Merkezi(Kondil) de öğrenim görmekte olan B1, B2 seviyesindeki, 80 yabancı uyruklu öğrenciden oluşmaktadır. Çalışmanın ikinci kısmı ise gönüllülük esasına göre görüşmeye katılan 7 öğrenciden oluşmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada iki çeşit veri toplama aracı kullanılmıştır. Araştırmanın nicel boyutunda veri toplamak için '1 Hiç Katılmıyorum', '2 Katılmıyorum', '3 Kararsızım', '4 Katılıyorum', '5 Tamamen Katılıyorum' beşli

Likert ölçeği kullanılmıştır. Anketin hazırlanması birkaç aşamadan oluşmaktadır. Anket formunun geliştirilme aşamasında ilgili alanyazın taranmış ve Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metni bağlamında B1/ B2 seviyesine göre dört temel dil becerisinin kazanım ve çıktıları esas alınarak anket soruları hazırlanmıştır. Hazırlanan sorular alanda uzman kişilerce denetlenmiş ve gerekli düzeltmeler yapılarak uygulama aşamasına geçilmiştir. Burada uzmanların dilbilgisi beceri alanına ait soruların şekline itiraz ettiğini belirtmek gerekir. Dilbilgisi beceri alanına ait değişkenler yeniden yapılandırılmıştır. Uygulanan anket altı bölümden oluşmaktadır

Verilerin toplanmasında Türkiye dışından gelmiş olan öğrencilere yönelik genelde Türkçe öğreniminde karşılaştıkları sorunlar, özelde dört temel beceri ve dilbilgisi becerilerinin öğreniminde karşılaşılan sorunları tespit etmek amacıyla geliştirilmiş olan anket uygulanmıştır. Araştırmaya konu olan bu anket toplam 70 sorudan oluşmaktadır. Bu sorulardan girişte öğrenci kişisel bilgileri, 9'u sınıf ortamı, öğrenme materyalleri kullanımı, 13'ü dilbilgisi becerileri, 12'si okuma becerisi, 12'si yazma becerisi, 12'si dinleme becerisi, 12'si de konuşma becerisi kazanımları ve yeterliğini kapsamaktadır.

Araştırmanın nitel boyutuyla ilgili kısmında görüşme tekniği uygulanmıştır. Görüşmede katılımcı öğrencilere açık uçlu beş soru yöneltilmiştir. Kondilde okumakta olan öğrencilerden cisiyet ve ülke gözetilerek gönüllülük esasına göre 10 öğrenci ile görüşme ayarlanmış, ancak görüşmeye yedi öğrenci katılmış, diğer 3 öğrenci görüşme yerine gelmemiştir. Bu sebeple görüşme yedi öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Görüşmeye katılan öğrenciler için K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7 şeklinde kısaltmalar kullanılmıştır.

2. 4. Veri Çözümlemesi

Araştırmanın nicel kısmında anket formu, öğrencilere tarafımızdan elden ulaştırılmış ve sınıf ortamında belli bir süre sonunda aynı şekilde toplanmıştır. Anket Formu ile ulaşılan veriler içeriğine uygun olarak gruplandırılmış ve bu gruplara katılım düzeyi frekans ve yüzde değerleri ile belirtilmiştir. Anket formundan elde edilen veriler, tablo ve yorumları ile aktarılmıştır. Uygulanan anket yardımıyla toplanan verilerin çözümlenmesi için öğrenciler tarafından doldurulmuş olan 97 anket formu tek tek incelenmiş, yanlış veya eksik doldurulan 17 anket elenerek değerlendirme dışı bırakılmıştır. İstenilen şekilde doldurulan seksen anket formu tarafımızdan numaralandırılmış ve tüm veriler bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Toplanan verilerin bilgisayar ortamında çözümlenmesinde "SPSS 15.0 for Windows Office Excel" programı kullanılarak değerlendirme yapılmıştır. Çözümlemelerde **sıklık (frekans) dağılımı ve yüzdelik oranları** kullanılmıştır.

Araştırmanın nitel kısmında verilerin değerlendirilmesinde içerik analizi tekniğinden faydalanılmıştır. Öncelikle içerik analizi tekniğine göre veriler kodlanmış, temalar tespit edilmiş, kodların ve temaların düzenlenmesi aşamasından sonra bulguların tanımlanması ve yorumlanması için en az iki kez tekrar eden frekans dağılımlarına göre katılımcı cevapları tematik olarak tablolaştırılmış ve yorumlanmıştır.

3. Bulgular

3.1. Anketlerden Elde Edilen Bulgular

Araştırmanın bu kısmında, veri toplamaya yönelik olarak araştırmacı tarafından hazırlanan anket verilerinden elde edilen tablolar yer almaktadır. İlk tabloda araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf ortamına ait görüşleri yer almaktadır. Anketin diğer bölümlerinde dilbilgisi öğretimi, anlama(okuma-dinleme), anlatma (konuşma- yazma) bölümlerine ait veriler analiz edilirken anketteki beşli likert türünde '1 Hiç Katılmıyorum', '2 Katılmıyorum', '3 Kararsızım', '4 Katılıyorum', '5 Tamamen Katılıyorum' şeklinde derecelendirilen ölçeğe ait sonuçların, '3 Kararsızım', '4 Katılıyorum', '5 Tamamen Katılıyorum' arasında dağıldığı gözlenmiştir. Bu durum öğrencilerin dil öğrenim süreçlerinin en önemli çıktısı olan dört temel becerinin kazanımlarına yönelik öğrenme ve uygulamada başarılarının yüksek olduğunu göstermektedir.

3.2. Anket Katılımcılarının Kişisel Verileri:

Anket katılımcılarının kişisel verileri, yüzdelik sınırlılıkları nedeniyle tablolaştırılmamıştır: Necmettin Erbakan Üniversitesi Dil Öğretim ve Uygulama Merkezin(Kondil)'de öğrenim görmekte olan yabancı öğrencilerden Suudi Arabistan 5, Birleşik Arap Emirlikleri 2, Bosna Hersek 1, Kongo 1, Filidisi 1, Hindistan 3, İspanya 1, İtalya 1, Katar 1, Kazakistan 1, Kenya 1, Kırgızistan 1, Lübnan 2, Maldivler 1, Malezya 3, Nicerya 1, Umman 1, Pakistan 4, Portekiz 1, Senegal 1, Singapur 2, Sudan 1, Suriye 2, Tayland 1, Nijerya(Togo) 1, Uganda 1 olmak üzere toplam 80 öğrenci katılmış ve katılımcı öğrencileri % 30,0(24 kişi)'u kız, %70(56kişi)'i erkeklerden oluşmaktadır. Babanız çalışıyor mu, sorununa %77,5'i çalışıyor, %18,8'i çalışmıyor işaretlemiştir. Türkçe öğrenmeye başlamadan önce Latin harflerini biliyor muydunuz, %96,3 evet, %3,8'i hayır cevabını vermiştir. Yaş

durumunda en küçük katılımcı 17, en büyük katılımcı 40 yaşında olup sınıf ortalaması % 22,6 olarak tespit edilmiştir. Bu veriler ışığında, Kondil'de okuyan öğrencilerin ülkelere göre dağılımına baktığımızda Suudi Arabistan, Pakistan, Malezyalı öğrenciler hariç diğer öğrencilerin her biri tekil nitelikler ifade etmektedir.

3.2. Dil Eğitimi Ortamına Yönelik Yeterlikler

Tablo 1'de dil eğitim sürecinde sınıf ortamına yönelik ders araç-gereçleri, teknoloji kullanımı, öğretmen ve ders saatlerinin yeterliğine, hazırlık sonrası öğretime hazır oluş hakkındaki öğrenci görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 1: Dil Eğitiminde Eğitim Ortamına Yönelik Öğrenci Görüşüyle İlgili Verileri

İFADELER	Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle katılıyorum	
	F	%	F	%	F	%
1. Dil öğrenirken teknolojiden yararlanıyorum	9	11,3	26	32,5	40	50,0
2. Derslerde harita, resim, plan gibi malzemeler yeterlidir	27	31,3	25	30,3	13	16,3
3. Kültür farklılığı dil öğrenmeyi zorlaştırıyor.	15	18,8	29	36,3	12	15
4. Öğrenci seviyelerine göre sınıflar oluşturulursa daha yararlı olur	15	18,6	34	42,5	11	13,8
5. Öğretmenler derslerin sunumunda yeterlidir	8	10,0	36	45,0	14	17,5
6. Öğretim yöntemi yabancı dil öğrenmek için uygundur	1	8,8	40	50,0	23	28,8
7. Hazırlık eğitimindeki ders saatleri yeterlidir	5	6,3	31	38,8	29	36,3
8. Hazırlık sınıfında Türkçe öğrendikten sonra lisans eğitimi için kendimi hazır hissediyorum	21	26,5	26	32,5	16	20,0
9. Hazırlık eğitimi aldıktan sonra kendi branşım ile ilgili dersleri anlayabilirim	29	36,5	34	42,5	4	4,0

Tablo 1'deki veriler dikkate alındığında öğrencilerin 'teknolojiden yararlanıyorum (%50,0), yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemler yeterliydi (% 50,0) Dil Eğitiminde Eğitim Ortamına Yönelik Yeterliklerle İlgili Öğrenci Görüşlerinin diğer maddelere göre daha yüksek olduğu gözükmektedir. Öğretmenler derslerin sunumunda yeterliydi (% 45,0), öğrenci seviyelerine göre sınıf oluşturulması ve hazırlık sonrası branşıyla ilgili dersleri anlayabilirim (% 42,5) diğer maddelere göre yüksek olduğu görülmektedir. Hazırlık sınıfında dersler yeterli (% 38,8), kültür farkı dil öğretimini zorlaştırıyor (% 36,3), hazırlıktan sonra lisans derslerine kendimi hazır hissediyorum (% 32,5) ve derslerde kullanılan araç-gereçler yeterliydi (% 30,3) diğer maddelere göre düşük olduğu gözükmektedir.

3.3. Dilbilgisi Beceri Alanına Yönelik Yeterlikler

Tablo 2'de öğrencilerin dilbilgisi öğretiminde gördüklerini öğrenme ve uygulama noktasında karşılaştıkları güçlükleri belirlemeye yönelik görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 2 : Dilbilgisi Beceri Alanına Yönelik Öğrenci Görüşüyle İlgili Verileri

İFADELER	Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle katılıyorum	
	F	%	F	%	F	%
1. Türkçe öğrenirken alfabeyi ve sesleri öğrenmek kolaydı	17	21,3	20	25,5	19	23,8
2. Türkçe öğrenirken isim tamlamaları kolaydı	11	13,8	26	32,5	14	17,5
3. İyelik eklerinin kullanımını öğrenmek kolaydı	12	15,0	29	36,3	12	15,0
4. Ortaçları (an,dık,acak,mez,muş,ar)öğrenim, kullanım kolaydı	15	18,8	35	43,8	11	13,8
5. Ulaçları (ıp,inca,ken, madan,arak)öğrenim ve kullanım kolaydı	15	18,8	42	52,5	11	13,8
6. Fiillerde çatı (etken,edilgen,dönüslü,iştes) öğrenmek kolaydı	15	18,8	29	36,3	11	13,8
7. Birleşik zamanlı fiilleri öğrenmek/kullanmak kolaydı	13	16,3	38	47,5	9	11,3
8. Türkçe edatları öğrenmek/kullanmak kolaydı	14	17,5	36	45,5	12	15,0

9. Türkçe bağlaçları öğrenmek/kullanmak kolaydı	40	50,0	14	17,5	11	13,8
10 Masterların kullanımı(ma,mek,ıř) kolaydı	15	18,8	35	43,8	11	13,8
11. Kendi dilimin gramer özelliklerini biliyorum	10	12,2	30	37,5	26	32,5
12. Dolaylı anlatımı öğrenmek kolaydı	13	16,3	38	47,5	9	11,3
13. Birleşik zamanlı fiilleri öğrenmek/kullanmak kolaydı	18	22,5	41	51,3	8	10

Tablo 2’de öğrencilerin dilbilgisi becerisine yönelik ulaçları(ıp,ınca,ken, madan, arak)öğrenme ve kullanımda zorlandım (%52,5), birleşik zamanlı fiilleri öğrenmek/kullanmak kolaydı (%51,3)’ **Dilbilgisi Becerisine Alanına Yönelik Yeterliklerle İlgili Öğrenci görüşleri** diğer maddelere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Diğer yandan ‘Birleşik zamanlı fiilleri öğrenmek/kullanmak kolaydı (%47,5), Dolaylı anlatımı öğrenmek kolaydı(%47,5), Türkçe edatları öğrenmek/kullanmak kolaydı %45,5, Ulaçları(ınca, ıp, madan, ken, arak)öğrenmek ve kullanmakta zorlandım(%43,8) ile Türkçe bağlaçları öğrenmek/kullanmak kolaydı (% 50,0) diğer maddelere göre yüksek olduğu gözlenmiştir. Öte taraftan Türkçe öğrenirken alfabeyi ve sesleri öğrenmek kolaydı (%32,5), kendi dilimin gramer özelliklerini biliyorum (% 37,5), iyelik eklerinin kullanımını öğrenmek kolaydı (% 36,3)’, diğer maddelere göre düşük olduğu görülmektedir.

3.4. Okuma Beceri Alanına Yönelik Yeterlikler

Tablo 3’te öğrencilerin okuma becerisine ait günlük dil kullanımına bağlı belge, bilgi formları anlama, doldurma, karşılaşılan güçlükler ile ses, söz ve kelime/ birleşik kelime, yabancı kelimeleri okuyup onlar hakkında yorum yapabilme, iletişimde ihtiyaç duyulan komutları okuyup anlayabilme gibi okuma yetisine yönelik görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 3: Okuma Beceri Alanına Yönelik Öğrenci Görüşleriyle İlgili Veriler

İFADELER	Kararsızım		Katlıyorum		Kesinlikle katlıyorum	
	F	%	F	%	F	%
1. Gazete ve dergilerdeki kişisel bilgileri (yaşadığı yer, yaş kim olduğu, nerede doğdu vb.)anlayabilirim	15	18,8	29	36,3	25	31,3
2. Bir yerden bir yere nasıl gidileceği gibi kısa, yön yol tariflerini anlayabilirim	6	7,5	44	55,5	24	30,0
3. Bir bilgisayar programındaki “kes,yapıştır,yazdır gibi en önemli komutları anlayabilirim	12	15,0	44	55,0	19	23,8
4. Bir anketin ne istediğini ve anketteki kendime ait (ad, soyad, doğum tarihi, milliyet) sorularını anlayabilirim	2	2,5	22	27,5	52	65,0
5. Günlük yaşamdan bahseden bir mektubu anlayabilirim	6	7,5	35	43,8	34	42,5
6. Fikrim olan konularla ilgili basit dille yazılı, kısa metinleri anlarım	6	7,5	34	42,5	32	40,0
7. Günlük konularda kısa gazete haberlerin konularını anlayabilirim	10	12,5	46	57,5	20	25,5
8. Günlük yayınlarda ve kitapçıklardaki önemli konuları anlayabilirim	12	15,0	41	51,3	22	27,5
9. İlgi alanıma giren makale ve raporları kavrayabilir ve okumaya değer olup olmadığına karar verebilirim	29	36,5	32	40,0	8	10,0
10. Mesleki veya akademik alanımın dışındaki haberleri sözlük yardımı ile anlayabilirim	14	17,5	44	55,0	18	22,5
11. Başvuru kitaplarına bakıp ve ilgili açıklamaları bulup okuyabilirim	19	23,8	39	48,8	10	12,5
12. Konuyu biliyorsam bilmediğim kelime ve deyimlerin anlamını tahmin edebilirim	10	12,5	42	52,5	20	25,5

Tablo 3’teki veriler dikkate alındığında öğrencilerin ‘anket formu,başvuru belgesinin yönergesi okuyup anlayıp düzgünce doldurabilirim (%65,0)’ **Okuma Beceri Alanına Yönelik Yeterliklerle İlgili Öğrenci Görüşlerinin** oldukça yüksek olduğu gözükmektedir. Günlük gazetelerdeki kısa haberlerin konularını anlayabilirim (%57,5), mesleki ve akademik yayınlar dışındaki yayınları sözlük yardımıyla anlayabilirim (%55,0), bildiğim konularda ilk karşılaştığım kelime ve deyimlerin anlamını tahmin edebilirim (%52,5), yayınlarda ve kitapçıklardaki konuları anlayabilirim (%51,3) diğer maddelere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Başvuru kitaplarının ilgili konuyu bulup açıklamayı anlayabilirim (%48,8), basit dille yazılmış kısa metinleri

anlayabilirim, branşımla ilgili makale ve raporları anlayabilirim (%42,5), becerilere dönük görüşleri diğer maddelere göre yüksek olduğu görülmektedir.

3.5. Dinleme Beceri Alanına Yönelik Yeterlikler

Tablo 4'te öğrencilerin dinleme becerisine yönelik olarak günlük konuşmalarda söylenenleri anlama, anladıklarını anlatabilme, iletişim araçlarında kullanılan dili ve konuşulanları dinleyip anlamaya yönelik görüşlere yer verilmiştir.

Tablo 4: Dinleme Beceri Alanına Yönelik Öğrenci Görüşleriyle İlgili Veriler

İFADELER	Kararsızım		Katlıyorum		Kesinlikle katlıyorum	
	F	%	F	%	f	%
1. Yavaş, dikkatli bir şekilde konuşulanı, söylenenleri rahat anlayabilirim	1	1,3	28	35,0	46	57,5
2. Bir yerden bir yere yürüyerek ya da araçla gitmek için yön tariflerini anlayabilirim	5	6,3	32	40,0	39	48,8
3. Günlük konuşmalarda rakamları, fiyatları ve saatleri anlayabilirim	2	2,5	22	27,5	52	65,0
4. Dikkatlice ve yavaşça yöneltilen soruları, yönergeleri anlayabilirim	5	6,3	31	38,8	44	55,0
5. Günlük dilde kullanılan (kişisel ve ailesel bilgi, alışveriş, yerel bilgi, iş) sözcük ve ifadeleri anlayabilirim	3	3,8	29	36,3	47	58,8
6. Genel olarak günlük konuşmaları anlayabilirim	5	6,3	35	43,8	40	50,0
7. Kısa basit mesajların ve anonsların temel konusunu anlayabilirim	8	10,0	35	43,8	36	45,0
8. Televizyon haberlerini görüntüyle verildiğinde (röportaj ve Verildiğinde kolaylıkla anlayabilirim	19	23,8	41	51,3	14	17,5
9. Cümlelerin nerede başlayıp nerede bittiğini anlayabiliyorum	8	10,0	46	57,5	24	30,0
10. Televizyon programlarındaki bildiğim konularda anlatılanları anlayabilirim	11	13,8	48	60,0	18	22,5
11. Ölçünlü dili kullanan tv belgesellerini röportajları, tiyatro oyunlarını, filmleri ve canlı gösterileri anlayabilirim	17	21,3	48	60,0	10	12,5
12. Gürültülü ortamda dahi standart konuşmaların konularını detaylıca anlayabilirim	19	23,8	38	47,5	7	8,8
12. Konuyu biliyorsam bilmediğim kelime ve deyimlerin anlamını tahmin edebilirim	10	12,5	42	52,5	20	25,5

Tablo 4'teki veriler dikkate alındığında öğrencilerin 'Günlük konuşmalarda reklam, fiyat, saatleri anlayabilirim (% 65,0), ölçünlü dil kullanılan tv programlarını, belgesel, film, tiyatro, gösteri ve oyunları anlayabilirim (% 60,0), Televizyon programlarındaki bildiğim konularda anlatılanları anlayabilirim (%60,0), **Dinleme Beceri Alanına Yönelik Yeterliklerle İlgili Öğrenci Görüşlerinin** çok yüksek olduğu görülmektedir. Diğer taraftan dikkatli ve yavaş konuşulanları rahat anlayabilirim (%57,5), cümlelerin nerede başlayıp nerede bittiğini anlayabilirim (%57,5), dikkatlice ve yavaşça yöneltilen soruları, yönergeleri anlayabilirim (% 55,0) , konularda karşılaştığım yeni kelimelerin anlamlarını tahmin edebilirim (%52,5), tv'de görüntülü verilen haberleri anlayabilirim (% 51,3), genel olarak günlük konuşmaları anlayabilirim (% 50,0) diğer maddelere göre daha yüksek olduğu gözükmektedir. Yön tariflerini anlayabilirim (%48,8), ölçünlü dilde yapılan konuşmaların konularını detaylıca anlayabilirim (% 47,5), kişisel ve ailesel bilgi, alışveriş, yerel bilgi, iş) sözcük ve ifadeleri anlayabilirim (% 45,0), ve basit mesajların ve anonsların temel konusunu anlayabilirim (% 45,0), diğer maddelere göre yüksek olduğunu göstermektedir.

3.6. Konuşma Beceri Alanına Yönelik Yeterlikler

Tablo 5'te öğrencilerin konuşma becerisine yönelik günlük iletişimde kullanılan konuşmaları kapsayan temel yeterliklere yönelik öğrenci görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 5: Konuşma Beceri Alanına Yönelik Öğrenci Görüşleriyle İlgili Veriler

İFADELER	Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle katılıyorum	
	F	%	F	%	F	%
1. Biriyle tanışabilir, temel selamlaşma ve vedalaşma kurallarını kullanabilirim	1	1,3	27	33,8	50	62,5
2. Bildiğim konularda, basit konuşmaları başlatıp soru ve cevaplar üretebilirim	6	7,5	30	37,5	42	52,5
3. Mağazada, postanede, bankada, basit işlemleri kendim yapabilirim	2	2,5	29	36,	79	98,5
4. Bir harita ya da plana bakarak yön tarif edebilirim.	13	16,3	39	48,8	25	31,3
5. Arkadaşlarımla ne yapacağımızı, nereye gideceğimizi, gideceğimizi planlayabilirim	5	6,3	33	41,3	40	50,0
6. Bir yolculuk sırasında problem çıktığı zaman derdimi kendim anlatabilirim	3	3,8	34	42,5	40	50,0
8. Bir görüşe katıldığımı ya da katılmadığımı kibarca ifade edebilirim	12	15,0	38	47,5	26	32,5
9. Sıram geldiğinde bir konuşmaya başlayabilir, konuyu geliştirebilirim.	17	21,3	34	42,5	23	28,8
10. Şaşırma, mutluluk, üzüntü, ilgi ve ilgisizlik gibi durumlarda kendimi ifade edip tepki verebilirim	15	18,8	39	48,8	19	23,8
11. İlgi alanımdaki konularda başkalarıyla tartışabilirim	16	20,0	46	57,5	10	12,5
12. Bir tartışmada fikirlerimi uygun açıklamalarla, görüşlerle ve yorumlarla destekleyerek tartışmaya katılabilirim	8	10,0	48	60,0	22	27,5

Tablo 5'te öğrencilerin konuşma becerisine yönelik verilere bakıldığında 'Mağaza, postane, ya da bankada basit işlemleri kendim yapabilirim (%98,5) maddesine *Konuşma Beceri Alanına Yönelik Yeterliliklerle İlgili Öğrenci Görüşlerinin* diğer maddelere göre son derece yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Biriyle tanışabilir temel selamlaşma ve vedalaşma kurallarını kullanabilirim(%62,5), iyi bildiğim günlük konularda basit konuşmaları başlatıp soru ve cevaplar üretebilirim(% 62,5), bir tartışmada fikirlerimi uygun açıklamalarla, görüşlerle ve yorumlarla destekleyerek tartışmaya katılabilirim%60,0 diğer maddelere göre çok yüksek olduğu görülmektedir. İlgi alanımdaki konularda başkalarıyla tartışabilirim(%57,5), arkadaşlarımla ne yapacağımızı, nereye gideceğimizi planlayabilirim(%50,0), bir yolculuk esnasında problem çıktığı zaman derdimi kendim anlatabilirim(% 50,0) diğer maddelere göre daha yüksek olduğu, ayrıca Şaşırma, mutluluk, üzüntü, ilgi ve ilgisizlik gibi durumlarda kendimi ifade edip tepki verebilirim(%48,8), bir görüşe katıldığımı ya da katılmadığımı kibarca ifade edebilirim(%47,5), sıram geldiğinde bir konuşmaya başlayabilir, konuyu geliştirebilirim(42,5) diğer maddelere göre yüksek olduğu görülmektedir.

3.7. Yazma Beceri Alanına Yönelik Yeterlilikler

Tablo 6'da öğrencilerin yazılı iletişimde kullanılan beceri ve birikimi kullanabilecek her türlü bilgi, belge ve formu doldurabilme, yazılı metin oluşturabilme, dinleme ve okuma ile elde edilen bilgileri yazılı metne dönüştürebilmeye yönelik öğrenci görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 6: Yazma Beceri Alanına Yönelik Öğrenci Görüşleriyle İlgili Veriler

İFADELER	Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle katılıyorum	
	F	%	F	%	F	%
1. Kendimle ilgili ayrıntılı bir anket (meslek, yaş, adres, hobi vb.) doldurabilirim	11	13,8	31	38,8	35	43,8
2. Doğum günü, kutlama kartı gibi kartlar doldurabilirim.	6	7,5	29	36,3	32	40,0
3. Birine nerede olduğumu ya da buluşacağımız yeri, saati belirten bir not yazabilirim	2	2,5	35	43,8	38	47,5
4. Kısa cümlelerle bir olayı anlatabilir veya olayı ayrıntılı olarak rapor edebilirim	10	12,5	42	52,5	22	27,5
5. Selamlaşma, hitap, istek ve teşekkür gibi konuları bir mektupta anlatabilirim	6	7,5	37	46,3	32	40,0
7. Öz geçmişimi kısaca yazabilirim.	8	10,8	41	51,3	24	30,0

8. Bir okul gazetesi ya da okul dergisine haberler ya da olaylar hakkında bilgi almak için kişisel mektup yazabilirim	18	22,5	40	50,0	8	8,8
9. Çeşitli kaynaklardan aldığım haber veya olayları özetleyebilirim	27	33,8	36	45,0	9	11,3
10 Bir film ya da kitap hakkında bir eleştiri yapabilirim	24	30,0	37	46,3	8	10,0
11. Bir konya ait görüşümü kompozisyon olarak yazabilirim	17	21,3	42	52,5	11	13,8
12. Sınıfta ders anlatılırken not tutabilirim	8	10,0	41	51,3	24	30,0

Tablo 6'daki veriler dikkate alındığında öğrencilerin 'bir konuya ait görüşümü kompozisyon olarak yazabilirim' %52,5, bildiğim konularda, kişisel görüşlerimi açıklayan rapor/yazı yazabilirim (%52,5), kısa cümlelerle bir olayı anlatabilir veya olayı ayrıntılı olarak rapor edebilirim (%52,5), sınıfta ders anlatılırken not tutabilirim (%51,3) gibi maddelerde *Yazma Beceri Alanına Yönelik Yeterliklerle İlgili Öğrenci Görüşlerinin* diğer maddelere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Birine nerede olduğumu ya da buluşacağımız yeri, saati belirten bir not yazabilirim (% 47,5), Bir film ya da kitap hakkında bir eleştiri yapabilirim (%46,3), Birine nerede olduğumu ya da nerede buluşacağımız yeri, saati belirten bir not yazabilirim (%43,8) diğer maddelere göre yüksek olduğu gözükmektedir.

4. Görüşme Tekniği İle Elde Edilen Bulgular

Bu araştırmanın nicel boyutu dışında kalan nitel boyutunu oluşturan kısımda görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Çalışmada tarafımızdan geliştirilen ve yabancılara Türkçe öğretiminde öğrencilerin temel dil beceri alanlarına ait becerileri dil öğretimi yeterliklerine göre belirlemek amacıyla açık uçlu 5'er sorudan oluşan bir görüşme formu kullanılmıştır.

Verilerin değerlendirilmesinde içerik analizi tekniğinden faydalanılmıştır. Öncelikle içerik analizi tekniğine göre veriler kodlanmış, temalar tespit edilmiş, kodların ve temaların düzenlenmesi aşamasından sonra bulguların tanımlanması ve yorumlanması sürecine geçilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bulgular en az iki kez tekrar eden frekans dağılımlarına göre öğrencilerin cevaplarından tematik olarak tablolaştırılmış ve yorumlanmıştır.

Araştırmada öğrencilere yöneltilen "Sizler Türkçe öğretiminde temel dil beceri alanlarında karşılaştığınız sorunlar nelerdir?" (Okuma yaparken, dinleme yaparken, yazma yaparken, konuşma yaparken karşılaştığınız sorunlar nelerdir? dilbilgisi becerisi ile ilgili karşılaştığınız sorunlar nelerdir?) şeklindeki sorulara öğrenciler tarafından verilen cevaplardan elde edilen veriler Tablolar halinde aşağıda gösterilmiştir.

4.1. Öğrencilerin Türkçe Öğretiminde Okuma Yaparken Karşılaştığı Sorunlar

Öğrencilere yöneltilen birinci soru: Sizce Türkçe öğrenirken okuma yaparken karşılaştığınız en önemli sorunlar neledir? Öğrencilerin cevaplarından elde edilen veriler tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7: Öğrencilerin Okuma Yaparken Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Görüşleri

Tema	Kod ve Kategoriler
teleffuz	K2,K3, K4, K5, K6,K7
'l, ö, ü' ile 'ğ' harflerin sesletimi	K3,K4, K5, K6, K7
Uzun ve birleşik kelimeleri	K2,K5,K6,K7
Ekleri söylemekte	K5, K7,
Ses değişimleri	K3, K6,
Uzun cümleleri	K2,K4

Tablo 7'de yabancılara Türkçe öğretiminde, okuma yaparken yaşanan sorunlar kategorisinde bir öğrenci hariç diğer tüm öğrencilerin çeşitli düzeylerde sorunlar yaşadığı görülmektedir. Uzun cümleleri okumada iki, ses değişimlerini, ekleri ve uzun ve birleşik kelimeleri iki öğrenci sorunlar yaşarken, uzun ve birleşik kelimeleri okumada dört öğrencinin sorunlar yaşarken, Türkçeye has l, ö, ü ve ğ gibi harflerin okunmasında beş öğrencinin sorun yaşaması bu konuda eksikliklerin var olduğunu, telaffuz altı öğrencinin de sorunlar yaşaması derslerde bu konuya yeterince yer verilmediğini gösteren bir işaret olarak değerlendirilebilir.

4.2. Öğrencilerin Türkçe Öğretiminde Yazma yaparken Karşılaştığı Sorunlar

Öğrencilere yöneltilen ikinci soru: Sizce Türkçe öğrenirken yazma yaparken karşılaştığınız en önemli sorunlar nelerdir? Öğrencilerin cevaplarından elde edilen veriler tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8: Öğrencilerin Yazma Yaparken Karşılaştığı Sorunlara ilişkin Görüşleri

Tema	Kod ve Kategoriler
Yabancı kelime ve birleşik kelimeler	K2, K3,K5, K5, K6,K7
Bazı ses ve kelimeler	K3, K4, K5, K6
İlk duyduğu kelimeler	K2, K3, K5,
Yazım kuralları	K4, K5, K6,
Harfleri, ekleri unutma	K1,K7

Tablo 8'de yabancılara Türkçe öğretiminde yazma yaparken yaşanan sorunlar kategorisinde harf ve ekleri unutma konusunda iki, yazım kuralları, ilk duyduğu kelimeleri yazma konusunda üçer öğrencinin sorunlar yaşadığı, ses ve kelimelerin yazımında dört öğrencinin sorunlar yaşaması, yazımında özel sorunlar yaşandığını, bazı ses, ı, ü, ö ve ğ ile uzun seslerin yazımında eksiklikler görüldüğü, yabancı ve birleşik kelimelerin yazımında altı öğrencinin sorun yaşanması derslerde bu konuya yeterince zaman ayrılmadığı kanısını ortaya koymaktadır.

4.3. Öğrencilerin Türkçe Öğretiminde konuşma yaparken karşılaştığı sorunlar

Öğrencilere yöneltilen üçüncü soru: Sizce Türkçe Öğrenirken konuşma yaparken karşılaştığınız en önemli sorunlar nelerdir? Öğrencilerin cevaplarından elde edilen veriler tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9: Öğrencilerin Konuşma Yaparken Karşılaştığı Sorunlara ilişkin Görüşleri

Tema	Kod ve Kategoriler
Teleffuz	K2, K3,K4, K5, K6,K7
Kelime yetersizliği	K2, K3, K4, K5, K6
Kelime sırası	K4, K5,K6
Zamanları karıştırma	K2, K5,
Dil farkı	K3,K5

Tablo 9'da yabancılara türkçe öğretiminde konuşma yaparken yaşanan sorunlar kategorisinde dil farkı iki öğrenci, zamanları karıştırma iki öğrenci, kelime sırası konusunda üç öğrenci sorunlar yaşarken, kelime yetersizliği konusunda dört öğrencinin sorun yaşaması bu konuda eksiklerin olduğunu, teleffuz konusunda altı öğrencinin sorun yaşaması ise bu konuya derslerde yeterince yer verilmediği fikrini kuvvetlendirmektedir.

4.4. Öğrencilerin Türkçe Öğretiminde Dinleme Yaparken Karşılaştığı Sorunlar

Öğrencilere yöneltilen dördüncü soru: Sizce Türkçe öğrenirken Dinleme yaparken karşılaştığınız en önemli sorunlar nelerdir? Öğrencilerin cevaplarından elde edilen veriler tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10: Öğrencilerin Dinleme Yaparken Karşılaştığı Sorunlara ilişkin Görüşleri

Tema	Kod ve Kategoriler
Hızlı konuşma	K1, K2, K3, K4, K5, K6,K7
Yerel ağız	K1, K2,K3, K5, K6, K7
Gürültülü ortamda konuşma	K3,K4, K5,
Uzun ve birleşik kelime	K2, K3,K4,
Ses olayları ve ses değişimleri	K2, K3,
Yabancı kelimelerde	K5, K6,

Tablo 10'da yabancılara Türkçe öğretiminde dinleme yaparken yaşanan sorunlar kategorisinde yabancı kelimeler, ses olayları ve ses değişimi konularında ikişer, gürültülü ortamda ve uzun ve birleşik kelimelerde dinleme yaparken üç öğrenci sorun yaşadığını belirtirken yerel ağız kullanımı konusunda altı öğrencinin sorun yaşaması bu konuda verilen derslerde eksiklik olduğuna, hızlı konuşma konusunda da tüm öğrencilerin sorun yaşaması da bu konuya derslerde yeterince önem verilmediği ya da öğrencilerin dil ortamına yeterince uyum sağlayamadına işaret etmektedir.

4.5. Öğrencilerin Türkçe Öğretiminde Dilbilgisi Becerilerini Öğrenirken Karşılaştığı Sorunlar

Öğrencilere yöneltilen beşinci soru: *Sizce Türkçe öğrenirken dilbilgisi becerilerini öğrenirken karşılaştığınız en önemli sorunlar nelerdir? Öğrencilerin cevaplarından elde edilen veriler tablo 11'de verilmiştir.*

Tablo 11: Öğrencilerin Dilbilgisi Becerilerini Öğrenirken Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Görüşleri

Tema	Kod ve Kategoriler
Ünsüz uyumu kuralları	K, K2, K3, K5, K6, K7,
Çatı ekleri	K2, K4, K5, K7
Ulaş, ortaçlarda	K4, K5, K6,
Fiil çekimleri	K3, K4, K5
Tamlamalar	K 2, K3,
İyelik ekleri	K5, K7

Tablo 11'de yabancılara Türkçe öğretiminde dilbilgisel beceri alanlarına ait yaşanan sorunlar kategorisinde yedi öğrencinin de çeşitli biçimlerde sorunlar yaşadıkları görülmektedir. Ulaş, ortaç ve fiil çekimlerinde üçer öğrencinin sorun yaşadığı, tamlamalarda iki ve iyelik eklerini kullanımında iki öğrenci sorun yaşadığını, çatı eklerinde dört öğrenci sorun yaşaması bu konuda eksikliklerin var olduğunu gösterirken, ünsüz uyumu konusunda tüm öğrencilerin sorunlar yaşaması derslerde bu konuya yeterince yer verilmedi sonucunu çıkarmak mümkündür.

5. Sonuç ve Değerlendirme

Öğrencilerin dil eğitiminde ders ve sınıf ortamına yönelik öğrenci görüşleri üzerinden tablo 1'de elde edilen veriler incelendiğinde teknolojiden yararlanıyorum ve yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntem yeterli, öğretmen yeterliydi maddelerinde olumlu görüş daha yüksek olduğu söylenebilir. Ayrıca hazırlık sınıfında dersler yeterliydi, kendi dilimin gramer özelliklerini biliyorum, kültür farkı dil öğretimini zorlaştırıyor, yönündeki görüşler diğer maddelere göre daha yüksek olması dikkat çekicidir. Ancak bu maddeler içinde yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntem yeterliydi, teknolojiden yararlanıyorum görüşü en yüksek değeri göstermesi öğrencilerin teknolojiyle uyumlaştırılmış ders araçlarını yüksek düzeyde kullandığına işaret etmektedir.

Diğer taraftan öğrencilerin dil eğitiminde ders ve sınıf ortamına yönelik görüşleri hazırlıktan sonra lisans derslerine kendimi hazır hissediyorum ve derslerde kullanılan araç-gereçler yeterliydi maddelerine bu bölümde en düşük düzeyde görüşün bildirilmesi hazırlık sınıfından sonra okunacak lisans dersleri için öğrencilerin kaygı duyduğunu göstermektedir. Ayrıca derslerde kullanılan araç-gereçlerin istenilen düzeyde yeterli olmadığını ortaya koymaktadır. Araştırmanın bulgularına göre bir anket veya başvuru formundaki yönergeleri anlayabilir, doldurabilirim maddesine öğrenciler tarafından en yüksek olumlu görüş bildirdiği, bu maddenin dışındaki bütün maddeler için daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Araştırmanın bulgularına göre öğrencilerin dilbilgisi becerisi yeterliliğine yönelik ulaçları, ortaçları ve birleşik filleri öğrenme konusunda görüşlerinin oldukça yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak öğrencilerin bağlaçları öğrenmek ve kullanmak konusunda yeterliklerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Genel olarak bulgulara baktığımız öğrencilerin dilbilgisi becerilerine yönelik olarak orta düzeyde olumluluk göstermesi bu alanın öğretimi ve öğrenilmesinde kısmi bir endişe ve yeterlik düzeyinde de orta düzeyde oldukları görülür (Bkz. Tablo 2).

Tablo 3'de okuma beceri alanına ait yeterlikler konusunda öğrencilerin anket formu, başvuru belgesinin yönergelerini okuyup anlama ve doldurma konusunda görüşlerinin oldukça yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Günlük haberleri, mesleki ve akademik yayınları anlama, ilgileri dışındaki yazıları sözlük yardımıyla anlama ve ilkarşılatığı kelime ve deyimleri anlamını tahmin etme ve de yayınlarda ve

kitapçıklardaki konuları anlayabilirim okuma konusundaki görüşlerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Başvuru kitaplarının ilgili yerlerini okuyup açıklamayı anlama, basit dille yazılmış kısa metinleri, branşlarıyla ilgili makale ve raporları okuyup anlama konusunda görüşlerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Kısaca öğrenciler okuyup anlama yeterlik konusunda yüzde elli aralığında görüş bildirerek bu konuda olumlu görüş bildirmişlerdir.

Dinleme *Becerisine Yönelik Yeterliliklerle İlgili* bulgulara göre 'günlük konuşmalarda reklam, fiyat, saatleri anlayabilirim, ölçünlü dil kullanılan tv programlarını, belgesel, film, tiyatro gösterileri ve oyunları anlayabilir, günlük ortamda konuşulanları detaylıca anlayabilirim' çok yüksek olduğu görülmektedir. Diğer taraftan 'dikkatli ve yavaş konuşulanları rahat anlayabilirim, cümlenin nerede başlayıp nerede bittiğini anlayabilirim, dikkatlice ve yavaşça yöneltilen soruları, yönergeleri anlayabilirim, ilk karşılaştığım konularda yeni kelimelerin anlamlarını tahmin edebilirim, tv'de görüntülü verilen haberleri anlayabilirim, genel olarak günlük konuşmaları anlayabilirim, diğer maddelere göre daha yüksek olduğu gözükmektedir. Ayrıca 'yön tariflerini anlayabilirim, standart konuşmaların konularını detaylıca anlayabilirim, kişisel ve ailesel bilgi, alışveriş, yerel bilgi, iş) sözcük ve ifadeleri anlayabilirim ve basit mesajların ve anonsların temel konusunu anlayabilirim diğer maddelere göre yüksek olduğunu göstermektedir(Bkz.Tablo 4'). Dinleme becerisine yönelik öğrenciler ölçünlü dil kullanılan kitle iletişim araştırmaları, tv ve radio programlarını, ortam konuşmaları, kişisel bilgileri ve yön tariflerine ait ifadeleri çok daha iyi anladıkları çıkarılabilir.

Konuşma becerisine yönelik bulgulara göre öğrenci görüşleri 'Mağaza, postane, ya da bankada basit işlemleri kendim yapabilirim' maddesine diğer maddelere göre son derece yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. 'Biriyle tanışabilir, temel selamlaşma ve vedalaşmaya ilişkin kuralları kullanabilirim, iyi bildiğim günlük konularda basit konuşmaları başlatıp soru ve cevaplar üretebilirim, bir tartışmada fikirlerimi uygun açıklamalarla, görüşlerle ve yorumlarla destekleyerek tartışmaya katılabilirim' diğer maddelere göre çok yüksek olduğu görülmektedir. İlgili alanındaki konularda başkalarıyla tartışabilirim, arkadaşlarımla ne yapacağımızı, nereye gideceğimizi ve buluşma planı yapabilirim, bir yolculuk esnasında problem çıktığı zaman derdimi kendim anlatabilirim diğer maddelere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca Şaşırma, mutluluk, üzüntü, ilgi ve ilgisizlik gibi durumlarda kendimi ifade edip tepki verebilirim, bir görüşe katıldığımı ya da katılmadığımı kibarca ifade edebilirim, sıram geldiğinde bir konuşmaya başlayabilir, konuyu değiştirebilirim' diğer maddelere göre yüksek olduğu görülmektedir (bkz.Tablo 5). Bulgulara göre konuşma becerisine yönelik bireylerin günlük dil kullanımına ait selamlaşma, alışveriş yapma ve buluşma-görüşmeyle ilgili ifadelerde yeterliklerinin son derece yüksek olduğu, bu karşın bireylerin duygu, düşünce ve görüşlerini yansıtan ifadelerde diğer maddelere göre yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 6'daki bulgular dikkate alındığında öğrencilerin 'bir konuya ait görüşümü kompozisyon olarak yazabilirim, bildiğim konularda, kişisel görüşlerimi açıklayan rapor/yazı yazabilirim, kısa cümlelerle bir olayı anlatabilir veya bir olayı ayrıntılı olarak rapor edebilirim, sınıfta ders anlatılırken not tutabiliyorum gibi maddelerde *Yazma Beceri Alanına Yönelik Yeterliliklerle İlgili Öğrenci Görüşlerinin* diğer maddelere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. 'Birine nerede olduğumu ya da nerede buluşacağımız yeri, saati belirten bir not yazabilirim, bir film ya da kitap hakkında eleştiri yapabilirim, birine nerede olduğumu ya da buluşacağımız yeri, saati belirten bir not yazabilirim diğer maddelere göre yüksek olduğu gözükmektedir.

Araştırmanın görüşme kısmındaki bulgulara göre yabancılara Türkçe öğretiminde, **okuma** yaparken yaşanan sorunlar kategorisinde bir öğrenci hariç diğer tüm öğrencilerin çeşitli düzeylerde sorunlar yaşadığı görülmektedir. Ancak Türkçeye has ı, ö, ü, ğ harflerinin sesletimi ile telaffuz konusu en çok işaret edilen tematik konu olarak ortaya çıkmış; **yazma** yaparken yaşanan sorunlar kategorisinde Türkçeye has özel sesler ile yabancı ve birleşik kelimelerin yazımı konusu en çok işaret edilen tematik konu olarak gözükürken; **konuşma** yaparken yaşanan sorunlar kategorisinde kelime yetersizliği ve telaffuz en çok işaret edilen diğer tematik konu olarak ortaya çıkmıştır; **dinleme** yaparken yaşanan sorunlar kategorisinde tüm öğrencilerin çeşitli düzeylerde sorunlar yaşadığı görülür. Ancak hızlı konuşma ve yerel ağız kullanma en çok işaret edilen konu olarak dikkat çekmektedir. Yabancılara Türkçe öğretiminde **dilbilgisel beceri alanına** ait yaşanan sorunlar kategorisinde çeşitli düzeylerde tüm öğrencilerin sorunlar yaşadığı açıkça görülür. Ama ünsüz uyumu ve çatı ekleri konusu en çok işaret edilen tematik konu olarak ortaya çıkmıştır. Görüşme formlarında temel dil becerileri öğrenimi konusunda, tüm öğrenciler tarafından işaret edilen sorunlar: Türkçeye has özel sesler, teleffuz, birleşik kelimeler, kelime yetersizliği, hızlı konuşma ve yerel ağız kullanımı, ünsüz uyumu ve çatı ekleri sorunlu alanlar olarak işaretlenmiştir.

Sonuç olarak araştırmamızın anket tekniği ile elde edilen bulgularından hareketle öğrencilerin eğitim ortamı ve dilbilgisi beceri alanı ile dört temel dil beceri alanlarına ait ifadeler olumlu görüş beyan ettikleri görülmüştür. Fakat bu olumluluk anket katılımcısı öğrencilerin dil yeterliklerinden ziyade dil öğrenme beklentileri olarak da yorumlanabilir; görüşme tekniği ile elde edilen bulgularından hareketle katılımcı öğrencilerin hepsinin dört temel dil becerisi alanında çeşitli düzeylerde sorunlar yaşadığını göstermektedir. Burada Türkçeye has özel sesler, teleffuz, birleşik kelimeler, kelime yetersizliği, hızlı konuşma ve yerel ağız kullanımı, ünsüz uyumu ve çatı ekleri sorunlu alanlar olarak ortaya çıkmıştır.

KAYNAKÇA

- Açık, Fatma (2008). Türkiye'de Yabancılara Türkçe Öğretirken Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Doğu Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü "Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu 27-28 Mart, Gazimağusa/ Kuzey Kıbrıs.*(Mehmet Naci Önal (Ed.). IV. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Bildiriler kitabı, s. 597-609).
- Ağar, Mehmet E. (2004). Türkçe Öğretiminin Tarihi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, S.1(1), s.1-10.
- Alyılmaz, Cengiz (2010). Türkçe Öğretiminin Sorunları. *Turkish Studies*, S. 5(3), s. 728-749.
- Arseven, Ali D. (2001). *Alan Araştırma Yöntemleri: İlkeler, Teknikler, Örnekler*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Arslan, Mustafa ve Adem, Ergin (2010). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Görsel ve İşitsel Araçların Etkin Kullanımı. *Dil Dergisi*, S. 147, s. 63-86.
- Boylu, Emrullah ve Işık, Özgür F. (2017). Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Türkçeye Yönelik Algılarının Metaforlar Aracılığı ile Belirlenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, S. 5(3), 450-471.
- Boylu, Emrullah (2014). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Temel Seviyedeki İranlı Öğrencilerin Yazma Problemleri. *ZfWT*, S. 6(2), s. 335-349.
- Candaş Karababa, Zehra C. (2009). Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi ve Karşılaşılan Sorunlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, S. 42(2), s. 265-277.
- Demirel, Özcan ve Şahin, Melek (2006). *Türkçe Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Derman, Serdar (2010). Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkiye Türkçesi Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar. *Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, S. 29, s. 227-247.
- Durmuş, Mustafa (2013). Türkçenin Yabancılara Öğretimi: Sorunlar, Çözüm Önerileri ve Yabancılara Türkçe Öğretiminin Geleceğiyle İlgili Görüşler. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Türkçenin Eğitimi Öğretimi Özel Sayısı*, S.6(11), s.207-228.
- Ekiz, Durmuş (2003). *Eğitim Araştırma Yöntem ve Metodlarına Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Er, Onur; Biçer, Nürsat ve Bozkırlı, Kürşad Çağrı (2012). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların İlgili Alan Yazını Işığında Değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, S. 1(2), s. 51-69.
- Göçer, Ali (2009). Türkiye'de Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Lise Öğrencilerinin Hedef Dile Karşı Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Turkish Studies*, S. 4(8), s. 1298-1313.
- Günes, Firdevs (2013). *Türkçe Öğretimi: Yaklaşım ve Modeller*. Ankara: Pegem Akademi.
- İşcan, Adem (2011). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Önemi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 2(4), s. 29-36.
- Kara, Mehmet (2011). "Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni Doğrultusunda Türkçe Öğrenen Yabancılara A1-A2 Seviyesinde Türkçe Öğretim Programı Örneği". *Zeitschrift für die Welt der Türken*, S. 3(3), s. 157-195.
- Karaağaç, Günay (1997). Alıntı Kelimeler Üzerine Düşünceler. *Türk Dili*, S. 552, s. 499-511.
- Karababa, Canan ve Karagül, Sedat (2013). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlere Yönelik Gereksinim Çözümlemesi. *Eğitim ve Bilim*, S.38 (170), 361-371.
- Karasar, Niyazi (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: kavramlar, İlkeler, Teknikler*. (10.Baskı), Ankara: Nobel.
- Lüle Mert, Esin (2014). Türkçenin eğitimi ve öğretiminde dört temel dil becerisinin geliştirilmesi sürecinde kullanılabilir etkinlik örnekleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, S. 2(1), 23-48.
- MEB (2009). *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Öğrenme Öğretme Değerlendirme*. (Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Çeviri Komisyonu), Ankara: Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları.
- Nurlu, Muammer ve Kutlu, Adem (2015). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Temel Seviye A1 Yazma Sorunları: Afganistan Örneği. *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi*, 25(2), 67-87.
- Öksüz, Asım (2011). Türk Soylulara Türkiye Türkçesinin Öğretiminde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi*, S. 1(1), s. 72-84.
- Özbay, Murat (2010). *Türkçe Öğretimi Yazıları*. Ankara: Öncü Kitap.
- Özdemir, Osman (2012). Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni B1 Seviyesinin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Uygulanması Üzerine Bir Çalışma. *TÜRKAR*, S. 2(3).
- Özyürek, Rasim (2009). Türk Devlet ve Topuluklarından Türkiye Üniversitelerine Gelen Türk Soylu Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkçe Öğrenimlerinde Karşılaştıkları Sorunlar. *Turkish Studies*, S. 4(3), s. 1819-1862.
- Şahin, Yusuf (2009). Yabancı Dil Öğretiminde Öğrenci Başarısını Olumsuz Yönde Etkileyen Unsurlar. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(1), 149-158.
- Şengül, Kübra (2014). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Alfabe Sorunu. *TEKE/ Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 3(1), s. 325-339.
- Tunçel, Hüseyin (2013). Yabancı Dil Olarak Türkçe (ydt) Başlangıç Seviyesi Öğrencilerinin Yazım Yanlışları. *International Journal of Social Science*, S.6(3), 729-745.
- Ungan, Suat (2006). Avrupa Birliğinin Dil Öğretimine Karşı Tutumu ve Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 15, s. 217-226. .
- Ünlü, Hatice (2011). Türkiye'de ve Dünyada Türkçenin Yabancılara Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi*, S. 1(1), s. 108-116.
- Yağcı, Gökhan (2017). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri: Belorus Örneği. *Belleten*, 65(1), s.191-199. (http://www.tdk.gov.tr/images/10-YAGCI_2017-1.pdf, ET. 22.01.2018)
- Yıldırım, Ali ve Şimşek, Hasan (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Tiryaki, Şerif (2014). Türkiye Türkçesi Öğrenen Türkmen Öğrencilerin Olumsuz Aktarım Yanlışları. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1, 181-193
- Tiryaki, Esra Nur (2013). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma Eğitimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, S.1 (1), 38-44.
- Yıldız, Ümit ve Tunçel, Hüseyin (2012). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve öneriler. Kılınç, A. ve Şahin, A (Ed.), *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi*, Ankara: Pegem Akademi.
- Yılmaz, Fatih (2015). Tokat GOU TOMER'de Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Yazım Alanında Yaptıkları Hatalar. *Route Educational and Social Science Journal*. Volume S.2(1), January, 130-147
- Yüce, Sefa (2005). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi ve Avrupa Dil Ölçeği. *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, S. 3(4), s. 419-429.
- Yücer, Sümevra (2011). İnternet Yoluyla Türkçe Öğretimi ve Sorunları. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi*, S. 1(1), s. 108-116.